

Przygotowanie do badań diagnostycznych i skuteczna komunikacja z lekarzem

SCENARIUSZ DO ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH
OBSZAR: SYSTEM OCHRONY ZDROWIA

Scenariusz zajęć został opracowany do wykorzystania na przedmiocie **Edukacja zdrowotna**. Nauczyciel może elastycznie dostosować zaproponowane treści do specyfiki grupy, z którą pracuje. Scenariusz opiera się na sytuacjach codziennych i realnych wyborach, co sprzyja budowaniu samodzielności oraz odpowiedzialności za własne zdrowie. Nauczyciel decyduje, w jaki sposób wykorzysta ten materiał, uwzględniając potrzeby i możliwości swoich uczniów.

Treści programowe

Treści zawarte w scenariuszu odnoszą się do podstawy programowej z zakresu przedmiotu Edukacja zdrowotna, **Dział 10. System ochrony zdrowia, punkt 8.** [uczeń] wyjaśnia, jak przygotować się do badań diagnostycznych i jak przedstawić swoje dolegliwości w gabinecie lekarskim oraz opisać dotychczas stosowane leczenie. Koncentrują się na pytaniu przewodnim: „Jak świadomie korzystać z systemu ochrony zdrowia w Polsce?”.

Scenariusz przeznaczony jest do wykorzystania do pracy z uczniami szkół ponadpodstawowych.

Pojęcia kluczowe: badania diagnostyczne, komunikacja z personelem medycznym

Cel główny

Kształtowanie umiejętności właściwego przygotowania się uczniów do podstawowych badań diagnostycznych oraz skutecznego opisanie swoich objawów, historii leczenia i potrzeb zdrowotnych podczas wizyty u lekarza.

Cele operacyjne

Wiedza i umiejętności

Uczeń:

- wie, jak przygotować się do podstawowych badań diagnostycznych;
- potrafi opisać swoje objawy i dolegliwości w sposób zrozumiały dla lekarza;
- umie przedstawić informacje o dotychczasowym leczeniu, przyjmowanych lekach i alergiach;
- rozwija umiejętność komunikacji w sytuacjach medycznych
- odpowiednio przygotowuje się do podstawowych badań medycznych.

Postawy

Uczeń:

- świadomie przygotowuje się do podstawowych badań diagnostycznych, dbając o kompletność i rzetelność potrzebnych informacji;
- rozwija umiejętność komunikacji z personelem medycznym, potrafi jasno i zrozumiale opisać swoje objawy i dolegliwości;
- odpowiedzialnie przekazuje informacje o dotychczasowym leczeniu, przyjmowanych lekach i alergiach, wspierając bezpieczeństwo i skuteczność opieki medycznej.

Formy pracy

- praca indywidualna;
- praca w parach.

Metody i techniki pracy

- dyskusja – ukierunkowana na uzupełnianie wiedzy;
- dyskusja – pogadanka utrwalająca;
- wchodzenie w rolę – odgrywanie scenek;
- wchodzenie w rolę – symulacje.

Pomoce dydaktyczne

prezentacja

Ewaluacja osiągnięć

- obserwacja, w jaki sposób uczniowie opisują swoje objawy i dolegliwości podczas ćwiczeń praktycznych;
- analiza wypowiedzi uczniów dotyczących przygotowania do badań diagnostycznych;
- ocena umiejętności przedstawienia dotychczasowego leczenia oraz przestrzegania zasad przygotowujących do diagnostyki.

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

1

Wprowadzenie

Nauczyciel rozpoczyna zajęcia od zapisania tematu: **Jak przygotować się do badań diagnostycznych i jak skutecznie komunikować się z lekarzem.**

Następnie zadaje pytania uczniom:

- Kto z Was był ostatnio u lekarza?
- Czy łatwo było opowiedzieć, co Wam dolega?
- Czy wiecie, jak przygotować się do badań, które lekarz może zlecić?

Nauczyciel wysłuchuje odpowiedzi uczniów i podkreśla: „Wizyta u lekarza to proces, który wymaga współpracy – to nie tylko obowiązek i praca lekarza, ale także Wasza odpowiedzialność jako pacjenta. Im lepiej przygotujecie się do wizyty, zbierając informacje o swoich dolegliwościach, przyjmowanych lekach, ewentualnych alergiach oraz historii wcześniejszego leczenia, tym łatwiej lekarzowi będzie postawić trafną diagnozę. Dokładne i rzetelne opisanie objawów pozwala skrócić czas konsultacji, zmniejsza ryzyko błędów diagnostycznych i zwiększa szansę na skuteczne dobranie odpowiedniego leczenia. Świadome przygotowanie się do badań diagnostycznych i aktywna komunikacja z lekarzem to klucz do dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo”.

2

Miniwykład

Nauczyciel tłumaczy, jak przygotować się do badań diagnostycznych. Włącza w tym celu slajdy **Jak przygotować się do badań diagnostycznych?** i omawia je:

1. Morfologia krwi:

- Przyjść na czczo (minimum 8 godzin bez jedzenia)
- Unikać intensywnego wysiłku fizycznego dzień wcześniej

2. Badanie moczu:

Oddać poranny mocz do jałowego pojemnika

3. USG jamy brzusznej:

- Być na czczo
- Dzień wcześniej unikać gazowanych napojów i produktów wzdymających

4. EKG:

Luźny ubiór, brak metalowych elementów

Dodatkowe wskazówki:

- Zabrać dokumentację medyczną i listę zażywanych leków
- Poinformować o alergiach i wcześniejszych chorobach

Nauczyciel informuje uczniów, że takie przygotowanie się do badań pozwala na prawidłową interpretację wyników. Podkreśla, że świadome przygotowanie się nie tylko ułatwia pracę personelu medycznego, ale przede wszystkim zwiększa szansę na trafną diagnozę i skuteczne leczenie, a także pozwala pacjentowi lepiej zrozumieć własny stan zdrowia.

3

Jak rozmawiać z lekarzem

Nauczyciel włącza kolejny slajd **Jak skutecznie opisywać objawy?** i wyjaśnia, jak ważna jest odpowiednia komunikacja z lekarzem. Tłumaczy:

1. Jak skutecznie opisywać objawy:

- Gdzie boli?
- Od kiedy?
- Jak często?
- Co nasila objawy?
- Czy były już podejmowane jakieś działania?
- Czy samopoczucie się zmieniało po stosowanych lekach, podejmowanych działaniach?
- W jakich pozycjach czuje się dobrze, w jakich źle?
- Czy lepiej czuje się w spoczynku, czy w ruchu?

Następnie nauczyciel przechodzi do kwestii przedstawienia przez pacjenta historii leczenia (slajd **Jak przedstawić historię leczenia?**).

2. Jak przedstawić historię leczenia:

- Jakie leki były stosowane i czy pomogły?
- Czy wystąpiła poprawa, pogorszenie, a może nie było zmiany nasilenia objawów?
- Jakie były wcześniejsze diagnozy?
- Czy są choroby przewlekłe?
- Czy występują alergie?

4

Ćwiczenie w parach: Wizyta u lekarza

Uczniowie dobierają się w pary. Jeden uczeń będzie odgrywał rolę lekarza, a drugi – pacjenta. Nauczyciel prosi, by każdy „pacjent” wymyślił dowolną dolegliwość, o której będzie mówił. Nie musi być skomplikowana – chodzi o to, by ćwiczyć opowiadanie o objawach.

Nauczyciel podaje przykłady, które mogą pomóc uczniom:

- Ból gardła od trzech dni
- Zawroty głowy po wstaniu z łóżka

- Uraz kostki po WF-ie
- Senność i zmęczenie mimo długiego snu
- Reakcja alergiczna po zjedzeniu orzechów

Nauczyciel podkreśla, że w tym ćwiczeniu nie chodzi o postawienie diagnozy, a o zadawanie właściwych pytań przez „lekarza” (np. od kiedy? jak silne objawy? czy przyjmowano leki?) i podsumowanie najważniejszych informacji (np. „Objawy trwają trzy dni, występuje ból głowy i gorączka, pacjent brał paracetamol”), a także udzielanie właściwych odpowiedzi przez „pacjenta”.

Po zakończeniu ćwiczenia nauczyciel pyta klasę:

- Jakie pytania zadawali lekarze?
- Czy pacjenci dobrze opisywali objawy?
- Jakich informacji często brakowało?

5 Podsumowanie i refleksja

Nauczyciel przechodzi do podsumowania lekcji i pyta klasę:

- Co zapamiętaliście z tej lekcji jako najważniejsze?
- Dlaczego warto przygotowywać się do badań i wizyt u lekarza?
- Jakie informacje zawsze trzeba przekazać lekarzowi?

Nauczyciel wysłuchuje odpowiedzi uczniów, a następnie podkreśla, że dobra komunikacja z lekarzem to klucz do skutecznego leczenia. Umiejętność jasnego opisywania objawów i znajomość zasad przygotowania do badań to coś, co może pomóc wam i waszym bliskim przez całe życie. Nauczyciel podkreśla, jak istotne jest szczere dzielenie się objawami i informacjami o swoim stanie zdrowia z lekarzem.

Sposoby dostosowania przebiegu zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- Rezygnacja z ćwiczenia symulacyjnego (scenki w gabinecie lekarskim) na rzecz opisu sytuacji w formie rozmowy z nauczycielem.
- Przekazanie struktury lekcji na początku zajęć (co się będzie po kolei działo).
- Możliwość niebrania udziału w scenie – zamiast tego opis sytuacji na podstawie przykładu lub jedynie obserwacja innych uczniów odgrywających scenkę.
- Ograniczenie bodźców – spokojna atmosfera, unikanie głośnych rozmów w czasie ćwiczeń.
- Jasne i konkretne instrukcje, najlepiej zapisane na tablicy.

Komentarz metodyczny dla nauczyciela

Lekcja została zaprojektowana z myślą o rozwijaniu kompetencji życiowych uczniów, takich jak świadome dbanie o zdrowie, odpowiedzialność za własne decyzje medyczne oraz skuteczna komunikacja w sytuacjach wymagających precyzji i jasności wypowiedzi.

Główne założenie to przekazanie praktycznych informacji oraz ćwiczenie umiejętności stosowania ich w realistycznym kontekście (symulacje, scenki).

Lekcja ma również na celu złamanie barier komunikacyjnych, które młodzież często odczuwa w kontaktach z personelem medycznym.

Bibliografia

- [„Jak pacjent ma przygotować się do rozmowy z lekarzem”](#), (2023), film na kanale Humanizacja medycyny na YouTube (czas trwania 12:12) [online, dostęp dn. 14.11.2025].
- [„Jak przygotować się do rozmowy z lekarzem”](#), (2017), film na kanale SM – walcz o siebie na YouTube (czas trwania 3:23) [online, dostęp dn. 14.11.2025].
- [„Jak się przygotować do badania krwi?”](#), (2025), film na kanale Grupa Diagnostyka na YouTube (czas trwania 1:10) [online, dostęp dn. 14.11.2025].
- [„Badania krwi – jak się przygotować?”](#) (możliwość wyboru różnych rodzajów badań), informacje na stronie diag.pl [online, dostęp dn. 14.11.2025].
- [„Jak się przygotować do badań laboratoryjnych”](#), (b.r.), informacje na stronie SP ZOZ Szpitala Specjalistycznego MSWiA w Głuchołazach [online, dostęp dn. 14.11.2025].

Przygotowanie do badań diagnostycznych i skuteczna komunikacja z lekarzem

KARTA PRACY

Zadanie 1. Prawda czy fałsz?

Zakreśl P (prawda) lub F (fałsz) przy każdym zdaniu.

- 1.** Przed badaniem krwi zawsze można zjeść normalny posiłek.
P / F
- 2.** Na wizytę u lekarza warto zabrać listę przyjmowanych leków i suplementów.
P / F
- 3.** Lekarz powinien odpowiadać na pytania pacjenta i wyjaśniać niezrozumiałe pojęcia.
P / F
- 4.** Na USG jamy brzusznej zazwyczaj należy być na czczo.
P / F
- 5.** Nie wolno powiedzieć lekarzowi, jeśli zapomniało się o przygotowaniu do badań.
P / F

Zadanie 2. Krótka refleksja

Napisz 3–5 zdań w odpowiedzi na pytanie: Dlaczego dobre przygotowanie do badań oraz jasna komunikacja z lekarzem są ważne?